

VI Lenin

Nationalliberalism och nationers rätt till självbestämmande

Publicerad: *Proletarskaja Pravda* nr. 12, 20 december 20 1913.

Källa: Lenins *Collected Works*, Progress Publishers, 1972, Moskva, vol. 20, s. 56-58.

För att hjälpa den förvirrade herr Mogiljanskij publicerade redaktionen för den liberala *Retj*¹ nyligen (i nummer 340) ett osignerat, dvs. officiellt och redaktionellt uttalande i en viktig fråga, nämligen nationernas rätt till självbestämmande.

Mogiljanskij hade undvikit ett direkt svar och hävdade att hans åsikter inte hade "något gemensamt med förkastandet av nationernas rätt till självbestämmande". Nu förklarar *Retj* officiellt att paragraf 11 i det konstitutionellt-demokratiska partiets program ger ett "direkt, exakt och tydligt svar på frågan om rätten till fritt *kulturellt* självbestämmande".

Det ord vi har kursiverat är särskilt viktigt, eftersom det *inte* var det "kulturella" självbestämmandet som diskuterades i Mogiljanskijs första artikel, eller i Dontsovs svar på den, eller i Mogiljanskijs polemik med Dontsov. Den fråga som diskuterades var nationernas *politiska* självbestämmande, dvs. nationernas rätt att avskilja sig, medan liberalerna med "kulturellt självbestämmande" (en meningslös, pompös fras, som motsäger demokratins *hela* historia) egentligen bara menar språkfrihet.

Retj förklarar nu att *Proletarskaja Pravda* på ett hopplöst sätt blandar ihop självbestämmande med "separatism", med en nations avskiljande.

Vilken sida avslöjar den hopplösa (eller kanske avsiktliga...) förvirringen?

Kommer våra upplysta "konstitutionella demokrater" att förneka att nationernas självbestämmande under hela den internationella demokratins historia, och särskilt sedan mitten av 1800-talet, har uppfattats som just *politiskt* självbestämmande, dvs. rätten att avskilja sig, att bilda en oberoende nationalstat?

Kommer våra upplysta "konstitutionella demokrater" att förneka att den internationella socialistkongressen som hölls i London 1896, när den bekräftade den etablerade demokratiska principen (som kongressen naturligtvis inte begränsade sig till) också hade *politiskt* och inte något slags "kulturellt" självbestämmande i åtanke?

Kommer våra upplysta "konstitutionella demokrater" att förneka att till exempel Plechanov, som skrev om självbestämmande så långt tillbaka som 1902, därmed menade politiskt självbestämmande?

Mina herrar, var vänliga och förklara er tydligare; dölj inte frukterna av er "upplysning" för "pöbeln"!

Om huvudfrågan säger *Retj*:

"Faktum är att kadeterna aldrig har lovat sig själva att förespråka rätten för 'nationer att avskilja sig' från den ryska staten."

¹ *Retj* (Tal) – en dagstidning som publicerades i S:t Petersburg från 23 februari till 8 mars 1906 som kadetpartiets centralorgan. Dess egentliga redaktörer var P. N. Miljukov och I. V. Hessen, och nära medarbetare var M. M. Vinaver, P. D. Dolgorukov, P. B. Struve. Tidningen stängdes den 26 oktober (8 november) 1917 av Petrogradsovetens revolutionära militärkommitté. Senare (fram till augusti 1918) återupptogs utgivningen under namnen *Nasja Retj* (Vårt tal), *Svobodnaja Retj* (Fritt tal), *Vek* (Århundrade), *Novaja Retj* (Nytt tal) och *Nasj Vek* (Vårt århundrade).

Fantastiskt! Tack för att ni är så uppriktiga och för att ni gör ett så tydligt principuttalande! Vi uppmärksammar *Rossija*, *Novoje Vremja*, *Zemsjtjina*,² och andra på detta ”mycket lojala” uttalande från kadeternas halvofficiella organ!

Men håll inne med er ilska, mina herrar i kadetpartiet, om ni skulle kallas *nationalliberaler* just av det skälet. Häri ligger en av grundorsakerna till er chauvinism och till ert ideologiska och politiska block med purisjkevitjerna (eller till ert ideologiska och politiska beroende av dem). Purisjkevitjerna och deras klass inpräntar i de okunniga massorna den ”fasta” övertygelsen att det är ”rätt” att ”gripa dem och inte släppa dem”.³ Kadeterna har studerat historien och vet alltför väl vilka – milt uttryckt – ”pogromliknande” handlingar utövandet av denna ”urgamla rätt” ofta har lett till. En demokrat kan inte förbli demokrat (än mindre en proletär demokrat) utan att systematiskt förespråka, just bland de storryska massorna och på ryska språket, nationernas ”självbestämmande” i politisk men inte i ”kulturell” mening.

Alltid och överallt ligger nationalliberalismens kännetecken i att den helt och hållet tar ställning på grundval av relationer (och gränser) som bestäms av purisjkevitjklassen och skyddas (ofta på bekostnad av den ekonomiska utvecklingen och ”kulturen”) av purisjkevitjmetoder. I själva verket innebär detta att man anpassar sig till de feodalt sinnade godsägarnas intressen och till den dominerande nationens värsta nationalistiska fördomar, i stället för att systematiskt bekämpa dessa fördomar.

² *Rossija* (Ryssland) – en reaktionär, dagstidning som gavs ut av Svarta hundradena i St Petersburg från november 1905 till april 1914. År 1906 blev den organ för inrikesministeriet och subventionerades av regeringens hemliga (”skurk-”) fonder. Lenin kallade *Rossija* för ”en korrumpierad polistidning”.

Novoje Vremja (Ny Tid) – en dagstidning som gavs ut i S:t Petersburg mellan 1868 och 1917. Den ägdes av olika utgivare och bytte ofta politisk inriktning. Den var måttligt liberal i början, men efter 1876, då den gavs ut av A.S. Suvorin, blev den ett organ för reaktionära kretsar inom adeln och byråkratin. Efter 1905 blev den ett språkrör för de svarta hundradena. Efter den borgerligt-demokratiska februarirevolutionen 1917 stödde tidningen den borgerliga provisoriska regeringens kontrarevolutionära politik och förföljde bolsjevikerna. Den stängdes av Petrogradsovetens militärrevolutionära kommitté den 26 oktober (8 november) 1917.

Zemsjtjina – en dagstidning utgiven av Svarta hundradena i S:t Petersburg från juni 1909 till februari 1917. Organ för de högerextrema deputerade i duman.

³ ”Gripa dem och inte släppa dem” – ett uttryck som användes av den ryske författaren Gleb Uspenskij för att beskriva polistyranni.